

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Városunk nőegyleteiről.

Irta: **Koncz Ákos,**

a debreceni Jótékony Nőegylet titkára.

A debreceni jótékony nőegylet népnépélye után a Debreceni Független Újság megemlékezvén az ünnepség lefolyásáról, azt írta, hogy az ünnepély a szokott sablon szerint folyt le csepürágással és hogy a közönséggel milyen jogtalanság történt az erdő elzárásával.

A cikkely megjelenése után választ irtam és mint a debreceni jótékony nőegylet titkára arra kértem a Debreceni Független Újság felelős szerkesztőjét Sipos Béla urat, sziveskednék helyreigazító soraimnak helyt adni. Kérésem kárba veszett, tárgyilagossá írásom nem jelent meg. Ennyit bevezetésül.

A napokban aztán a helyi sajtó ismét foglalkozott a nőegyletakkal, köztük a debreceni jótékony nőegylettel is. És míg évek hosszú során át a helyi sajtó védelmet, segítő kezet nyújtott az egyletnek, most nem tudni mi okból egyik-másik organuma úgy tünteti fel egyletünket, mintha az a nagy közönség megpumpolását tűzte volna ki céljául.

E vád ellen nekem és mindazoknak, akik a nőegylet pro-

grammját, majdnem negyvenéves áldásos működését ismerjük, tiltakoznunk kell.

A debreceni jótékony nőegylet 1869-ben alakult és az időtől kezdve, midőn az eszme magját az akkori napok emberszerető lelkei a debreceni társadalom szívébe elültették, egy pillanatra sem szünetelt, hanem felkeresve a nyomort, cselekvő szereteténél fényével és melegével bevilágította a sorsüldözöttek hajlékát, nem kutatva, nem kérdezve a boldogtalanok vallását. Egyaránt szívére ölelte a szerencsétleneket és mikor árvaházát megnyitotta, nem jutott eszébe a mentésre szoruló árva vallásától tenni függővé a könyörület gyakorlását.

Nagyon természetes, hogy emberszerető munkájának megkezdésére és folytatására erőforrásokra volt szüksége, Meg is találta azokat javarészből városunk minden szépért áldozatot hozni kész közönségében. És mint erje gyarapodott, ez az erő nem maradt meg pénztárában, hanem átment a szenvedő emberiség sebeinek gyógyítására. Ami tehát a tagsági díjakból, kegyes alapítványokból, a nemes város áldozatkészségéből, egyesek adományából, mulatságok és kiállítások rendezéséből befolyt, azt az egylet okos beosztással, a női lélek utól-

érhetlen ügyességével a szegények gyámolítására, az árvák gondozására és a közös nyomor enyhítésére fordította zajtalanul és hivalkodás nélkül.

Évekkel ezelőtt a debreceni jótékony nőegylet az addig szokásos utcánként való évi gyűjtést különböző okokból, talán leginkább a minden irányban igénybe vett nagy közönség iránt való figyelemből megszüntette. Mivel azonban ez által évenként nagyobb összegtől esett el, a naponként emelkedő drágaság szülte nyomasztó viszonyok méhében pedig a réginel is több nyomor született, valami uton-módon gondoskodnia kellett az így megszünt jövedelm pótlásáról. Ez okból tehát a multak szokásától eltérőleg több mulatságot és tarsas összejevetelt rendezett, ez által nemcsak szegényein, az árváin kívánván segíteni, hanem egyuttal a társadalmi élet elevevését is előmozdítani. És én, aki ismerem egyletünk történetét bölcsőjétől a mai napig, aki az évi mérlegekkel tudom beigazolni azt az áldásos munkát, amelyet ez a szép életű egylet végzett; elmondhatom, hogy sohasem utazott vehemens módon az őt szeretettel támogató nagy közönség erszényére.

Hálával fogadta, amit kapott, talán az emberszeretet munkájában

Istenítélet.

Irta: **Szöllösi Zsigmond**

László doktor, a divatos párbajorvos, a kinek minden estére telt egy érdekes története s saját praksisából, végigsimogatta a vacsora után szép, hosszú szakállát és elmondotta a következő históriát.

I.

A dolog teljes megértése végett szükséges, hogy röviden elmondjam az előzményeket is. A Gellért Magda és a Pekry kapitány házaságában volt valami a Vasgyáros első felvonásából.

A szép Magdának vagy két esztendőn keresztül elismert udvarlója volt Balajthy Sándor, a poéta. A kapitány, ez a szegény vad és meglehetősen naiv óriás, aki fülig szerelmes volt a leányba, csak a sóhajtozó harmadik ostoba és szánalomra méltó szerepet játszott.

A leány és a poéta vakon szerették egymást, tömérdek sokat ábrándoztak és tömérdek sokat veszekedtek. Egy ilyen hatalmas civakodás után történt, hogy mikor a kapitány estefelé látogatást tett Gellértéknél, a leány kipirult arccal és tűzben égő szemekkel lépett eléje.

— Szeret engem Pekry?

A deres fejű, szerelmes mackó majd hogy a lába elé nem borult erre a kérdésre

Magdának. Lehajolt és egy imádással teljes lángoló csókot nyomott a leány fehér kezére:

— Hát még kérdezheti?

— Akkor hát vegyen feleségül. Magához megyek.

Pekry kapitány, aki — hitet lehet rá tenni — soha életébe se látta a Vasgyarost, térdre borult a leány előtt és hat hét mulva már nászuton jártak a két itáliában.

II.

Eltelt három esztendő. Az mondhatnám, hogy a házastársak még éltek, mint két turbékoló galamb, ha nem találnám kissé mérésnek ezt a hasonlatot. Egy kapitányt, azt hiszem semmi körülmények között se szabad turbékoló galambhoz hasonlítani. Mondjuk tehát, hogy úgy éltek, mint egy turbékoló galamb és egy turbékoló — medve. A poéta e közben megírta Szerelmem halálát és ezekkel a gyötrelmes szomorú bánatos versekkel óriási irodalmi sikert aratott. Majdnem akkorát mint egy felesztendővel később a Szerelmem feltámadásával.

A szerelemnél egy ostobább dolog van a világon — a féltékenység. Ostoba, amikor oktan és talán még ostobább, amikor — oka van neki. Én nem tudom, mi volt az oka: valami névtelen levél e, vagy pusztán az az ösztönszerű aggdóság, az az önként fakadó kétely, amely rendszerint együtt jár a szerelemmel; de az bizonyos, hogy egy boros

alkonyon a kapitány csunya lovagiatlanságra vetemedett. Felku aita a felesége iróasztalát, amikor az asszony nem volt odahaza.

A kutatás minden reményt messze felülmúló eredménnyel járt. A kapitány vagy tizenöt sajtóságos levélkét talált, olyanokat, amelyek közül egy is bőségesen elegendő lett volna arra, hogy akarmelyik bíróság feleslegesnek találjon minden kibékítő kísérletet. Lángoló, halás, szemrehányó, esdeklő és közönöz levelek; találtak megállapítása, vonatkozások az együtt elöltöt és percekre és türelmetlen sürgtetése az új találkozásnak.

Név — nem volt a levelek alatt. Az aláírás ez volt valamennyien: örökre a tied. Alkalmasint megértette így is az, akinek szóltak.

A kapitánynak minden idege vonaglott és minden csepp vére lángolt. Vad duhvel kutatott tovább es minden megcsalt ember első nagy kérdése lüktetett az agyában: Kivel? Kivel?

Válasz gyanánt ezután talált egy — fotográfia. Balajthynek, a poétának, egy arcképét, amely ott volt elrejtve jó mélyen az iróasztal fiókjának a fenekén.

Ez tökéletesen elegendő volt a boldogtalan embernek, Othellónak elegendő volt egy zsebkendő, hogy megölje Desdemonát. Pekry kapitány pedig egy csöppet sem szerette kevésbé a feleségét. Egy lovagkorbat csot kapott a kezébe és elrohant.

a rábeszélés fegyverét is alkalmazta, de a jótékony névén sohasem követelődött, annál kevésbé zsarolt. A debreceni jótékony nőegylet munkaköre, soha meg nem szűnő tevékenysége azonban nem merült ki a szegények rendes havi és pillanatnyi segélyezésében, az árvák gondozásában, hanem évről-évre új mezőt keresett a szenvedő emberiség nyomorának enyhítésére.

A debreceni jótékony nőegylet teremtette meg a népkonyhát, a szegény emberek téli ments-várát nemcsak anyagi áldozatkészséggel, hanem azzal is, hogy választmányi tagjai élükön az ember szeretet munkájában évtizedek óta egy pillanatra sem lankadó elnökükkel Veressné Szathmáry Teréz urasszonnyal a legvadonabb téli időben oda állottak a szeretet asztalához és a nyújtott falatokat résztvevő szívük érzésével tették még kellemesebbé.

Özvegyek, a szegény iskolás gyermekek ezrei, a nehéz munka alatt letört lelkek találtak itt a földi angyalok közt vigasztalásra és menedékre talán az éhhalál ellen.

De Veressné Szathmáry Teréz urasszony nemcsak arra gondolt, hogy a nyomort enyhítse, hanem az egylet munkakörébe felvette egy nőipariskola létesítését. Nehéz volt a kezdet, mert a kislelkűség nem bízott a sikerben.

A női akarat azonban, mely az akadályok közt edződik meg, diadalt aratott úgy és oly fényesen, hogy a debreceni jótékony nőegylet nőipariskolája ma az ország egyik legelső intézete.

Ott az élet és a megélhetés tudományára oktatják a növendékeket, kenyeret adnak a kis tüvel a szegénysorsu, a gyakorlati háziasszonynak pedig ügyességet arra, hogy magának szórakozást szerezessen és kézi ügyességével majdan férje gondjain könnyíthesse.

A skandalum-fejezetét ennek a históriának bizonyára ismerik közöleték többen. Kihivatta az előadásról és azután a korbácsával végigverte a gyanutlan, meglepett és védekezni se tudó embert. — Mikor az már véres arccal állt előtte, ráordított:

— Magyarázatul egyelőre csak annyit, hogy — mindent tudok. Ha még bővebb felvilágosítást akar, a klubban megtalálhat.

III

Mikor a kapitány engem a klubban felkeresett, aránylag már elég nyugodt volt. Gyerekkori jó barátom volt nekem. Azt is mondhatnám, hogy barátom. Egy hosszú és meglehetősen gazdag gyakorlat az ilyenfajta tragédiák dus változatát tárta már elém ez a szenvedő óriás, azonban egész a lelkem mélyéig meghatott, mikor egészen elváltozott, gyakran megcsukló hangon beszélt el az egész csunya históriát.

— Nem merek hazamenni — mondotta — mert bizonyos vagyok benne, hogy ha most a szemeim elé kerül, megfojtom azt az asszonyt. Előbb azonban még mást kell megölnöm. Előbb a csábitót, azután az áldozatát.

... A dolog azonban másként történt. Kissé vizás dolog sőt némileg hihetetlen, hogy egy párbajban a poéta ölje meg a kapitányt, — de nem szabad elfelejteni, hogy kapitány, — a férj volt, a szegény, galádul megcsalt férj.

Ha hosszú élete alatt egyebet sem tett volna a debreceni jótékony nőegylet ezen iskola felállításánál, akkor is méltán illetné meg az elismerés.

És mivel nemcsak a mi egyletünk, hanem a városunkban működő valamennyi nőegylet is arra törekszik, hogy célját megközelítse, nagyon természetes, hogy a női ügyesség minden eszközét felhasználja, hogy erő forrásokat nyisson emberszerető munkájának folytatására.

És én nemcsak nem itélem el a jó szívek versenyét, de dicsérem is, mert a nőegyletek vezetői és intézői nem a maguk dicsőségét keresik, hanem a fekete nyomor terhe alatt leroskadt lelkeket mentik meg a hitnek és az életnek.

A jótékonyág gyakorlásában sohasem versenyezhetünk eléggé, mert ha száz dolgos kezünk volna és ezer vigyázó szemmel keressünk a nyomort, akkor is találánk vigasztalásra nem talált szívekre.

Sok szó esett mostanság arról is, hogy a nőegyletek mulatságai alkalmából a városi tanács a Nagyerdő elzárását megengedte a jótékony cél érdekében. Nem szabad az üdülni vágyó népet kizárni egyetlen szórakozási helyéről, — halljuk az egyik figyelmeztetést; — igazságtalanság 40—20 fillér erejéig megzsarolni a közönséget, — szólnak más felől.

Pedig a dolog úgy áll, hogy senkitől sem hajtják be tüzzel-vasal a belépő-díjat és úgy az idejű népünnepe, mint a virágkocsikorzó alkalmából az ott levők 70 százaléka belépő nélkül szórakozhatott. Sérelem tehát nem történt, mi éppen a szegényebb néposztály részéről egy panaszszót sem hallottunk, ellenben, ha már meg kell mondanunk, hát elmondjuk, hogy voltak egyes magukat ugyancsak művelt lelkeknek képzelő egyének, akik

ugy a népünnepe, mint a virágkocsi korzó megtartása előtt ugyan csak fohászokdtek az egekhez, hogy veretné el egy hatalmas esővel a jótékony szívek emberfelett való fáradozásának reményét. A szegényebb ember vagy megfizette a belépődíjat, vagy ingyen élvezte a mulatságot, aki pedig sajnálta azt a kevés pénzt, az egyszerűen a városban maradt, bizonyára többet költvén, mintha a nőegylet olcsó és jó étel- és italárait fizette volna.

Mikor a nőegyletek a nagyverdő elzárását vasárnapokra, vagy ünnepekre kérik a városi tanácstól — ezen nem lehet csodálkozni. A szoros értelemben vett nép hétköznapokon dolgozik és nincs ideje a mulatozásra. Másrészt a jótékony célú mulatságok rendezésének egyik elsőrendű célja az, hogy azokból jövedelem legyen és ne pusztán ügy végződjenek, hogy a kiadások felémésszék a jövedelmét. De még ettől is eltekintve, sohasem hallottam, hogy a népünnepeket hétköznapokon rendezték volna bárhol is.

Ahoz pedig, hogy a városi tanács átengedhesse a nagyverdő jótékony célú mulatságok rendezésére — feltétlenül joga van és az egyes ily irányú kérdések felett határozni nem esik a törvényhatósági bizottsági közgyűlés hatáskörébe épp úgy, mint nem tartanánk helyesnek, ha akármelyik nőegylet a városi tanács elutasító határozatát a közgyűléshez fellebbezné.

Hagyjuk tehát az áldásosan működő nőegyleteket zavartalanul dolgozni. Ha nem versenyre kelnek, versenyezzenek... A versenyben nem egymást fogják legyőzni, hanem a nyomort, mely minden nőegylet ajtaján makacs következtességgel kopogtat... És ha legyőzték a nyomort, vagy csak kevesbitik is a könnyek csöppjeit, dicséretet érdemelnek és nem gáncot, virágot és nem kődobást...

IV.

Hideg, havas hajnal volt, mikor vittük hazá a halottat. A fehér uton tompa döcögéssel robogott a kocsi, egy fekete koporsó benne szétronsolt aggyal egy vérestetem.

Mert tört vér volt az egész ember; az arca, a ruhája, a kezei, amelyeket a lövés pillanatában odaszoritott a sebre, mintha az elröppenő életnek akarata volna utját állani velük.

A halott hozó kocsi megállott a kapu előtt, én pedig előre felsiettem, hogy valamilyen előkészítsem a bűnös és bűnhődő asszonyt a rettenetes szerencsétlenségre, amely úgy rázuhant erre a boldogtalan házra.

Becsöngettem. Az inas nyitott ajtót. — Keltse fel a nagyságos asszonyt! A katona vállat vont. — A nagyságos asszony nincsen idehaza.

— Nem is halt itthon? Nem. Az este amint hazajött, egy negyedóra mulva már el is ment.

— Hová? — A legény megint csak vállat vont és aggódalmas, habozó hangon válaszolt.

— Azt én nem tudhatom. Csak azt tudom, hogy sirt és halászápadt volt. Egy darabig a kezeit tördelve járt szobáról-szobára. Többet nem tudok... De levelet hagyott az urnak.

Egészen összetört ez az éjszaka, de most megint valami szörnyű rémület fogott el egészen. Egy csöppet sem törődtem vele; szabad-e az, amit cselekszem, vagy sem: felszakítottam a levelet. Ez állt benne:

Felnyitva találtam az asztalomat és szétszórtva a leveleimet. Alávalóság volt, a mit tettem, még nagyobb alávalóság volna, ha most tagadni merném. A bocsánatot se kérem. Sohase szerettelek és boldogtalanságom vitt a bűnbe. Elhagyom a házadat örökre és megyek azzal, akit a sors, imádkozom érte, hogy bűnhődésemre, kiszemelt. Gyáva voltam, hogy bevártam. A mig az igazságos véletlen tudomásodra adta azt, amit meg kellett tudnod. Felelj el, ha képes vagy rá, vagy átkozz meg, ha elfeledni nem tudsz".

*
— Tehát nem is a poéta volt? kérdezte megütődve a társaság egyik tagja.
— Nem, — válaszolt a doktor. — Mert később kiderült egy egészen gyanun kívül álló negyedik. Egy alig felserdült fiatal ur, valami rokona a szegény kapitánynak.
— Akkor hát hol itt az igazság? kérdezte elborongva és keserűen az ügyész.
— Az igazság mindig a középben van! felelt rá mély bölcsességgel az újságíró, aki szellemes ember léteire szörnyen rösteltette volna, ha valamely kérdésre nem tudott volna válaszolni.

Politikai hírek.

A horvátok megrendszabályozása.

Budapesti tudósítónk jelenti: Ma már bizonyos, hogy Wekerle tegnapi bécsi útja első sorban a horvát kérdésnek szólt. Beavatott forrásból értesülünk, hogy a magyar országgyűlésen folyó horvát obstrukciónak első sorban a horvát országos kormány bukása lesz a következménye. A horvát viszonyokkal ismerős politikai körök szoros kapcsolatot látnak a horvát országos kormány működése között. Amíg pedig a horvát képviselők tudják, hogy hátuk fedezve van a horvát országos kormány politikai iránya, magyarellen eszelményi által: addig nem várható, hogy az obstrukciót abbahagyják. A Wekerle által bejelentett „legerősebb fegyver” mindenekelőtt a horvát országos kormányt fogja sújtani, melynek a bánnal együtt távoznia kell helyéről. Pejacsevics bán már meg is kezdte „hosszabb szabadságát”. A második rendszabály valószínűleg a horvát országgyűlés feloszlátása lesz. Tegnap este politikai közközlés híre járt, hogy Wekerle a királytól felhatalmazást kért a magyar országgyűlésnek őszig való elnapolására, egyrészt, hogy a horvát obstrukciónak véget vessen, másrészt pedig, hogy a kiegyezési tárgyalásokat minden izgalmaiktól menten folytathassa. Annyi bizonyos, hogy néhány napon belül jelentékeny változás fog beállni a politikai helyzetben.

A horvátok szeretnének leszerelni.

A vasutas javaslatok.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 21.

Wekerle visszaérkezett Bécsből és a megnyitás előtt megjelen a folyosón, Justh, meg Náray társaságában. A képviselők természetesen a bécsi utról szeretnének tudni valamit, a miniszterelnök azonban csak annyival elégíti a kíváncsiságukat, hogy minden rendben van. A horvátok is sokat csendesedtek s csak a jó alkalmat keresik a leszerelésre.

Napirenden a vasutas javaslatok vannak.

Justh Gyula nyitja meg az ülést tíz óra után, nagy részvétlenség közepette.

Míg a hosszú jegyzőkönyvet olvassák, megtelnek a horvát padok.

Lázár Pál, a gazdasági bizottság előadója benyújtja a képviselőházi alkalmazottak szolgálati rendtartásáról szóló jelentést.

Ráth Endre jegyző felolvassa a miniszterelnöknek a kvóta-deputáció megválasztására vonatkozó javaslatát.

A javaslatot elfogadják és elhatározzák, hogy a bizottság tíz tagját hétfőn választják meg. A jegyzőkönyv erre vonatkozó részét rögtön hitelesítik.

A vasutas javaslatok tárgyalása következik ezután.

Kovács Ernő polémiába kezd a horvátokkal és a Ház engedelmével a horvát kiegyezés kérdésére is kiterjeszkedik. A horvátoknak koncedál annyit, hogy a külső szolgálatban alkalmazottaknak a nép nyelvét meg kell tanulniok.

Privicsevics Szvetozár horvátul beszél a javaslat ellen.

Pinterovics kéri, hogy a tárgytól eltérhessen.

— Megengedjük! Nem engedjük! — kiáltották nagy zaj közben.

— Én azt hiszem, hogy a Ház megengedi az eltérést — mondja az elnök.

— Dehogy engedjük! Nem engedjük! Egy hang a függetlenségi pártól: Hát Kovács Ernőnek miért engedték meg?

Az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést. A többség nem engedi meg a tárgytól való eltérést.

Pinterovics horvátul beszél a javaslat ellen.

Egyház és iskola.

A siketnémák debreceni intézetének évről-évről vizsgálatára, mely f. hó 23-án, (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor a városháza közgyűlés termében tartatik meg, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom. Gácsér József.

A zenedei tanárok városi nyugdíja.

Nyugdíjellenőrző bizottsági ülés.

— június 21.

(Saját tudósítónktól.) A város nyugdíjellenőrző bizottsága Vecsey Imre főjegyző elnöke mellett ülést tartott, melyen a zenedei tanárok, színházi tűzoltók, szabók és szolgák, valamint Ember Lajos városnyomdai művezető nyugdíja ügyében folytatott tanácskozásokat.

Az ülésről alábbi részletes tudósításunk ad számot:

Jelen voltak az elnökön kívül Juhász Ignác, dr. Freund Jenő, dr. Magoss György, dr. Bacsó Dezső, dr. Tóth Emil, Kondor Kálmán és dr. Boldizsár Kálmán.

Ember Lajos városnyomdai művezető nyugdíjaztatását kérte. A tiszt főorvos jelentése szerint Ember Lajos úgy fizikailag, mint szellemileg kimerült. A bizottság, mivel a nyugdíjazandó betegsége nincs a főorvosi véleményben megjelölve, nem ajánlja a nyugdíjazást, hanem véleményadásra javasolja felhívni a főorvost, hogy hosszabb, esetleg félévi szabadságidő multán nem nyerhetné-e vissza munkaképességét Ember Lajos? Ugyanilyen indoklással utasították vissza Nagy Lajos rendőr kérvényét is. Nagy Lajos 38 éves, de a szolgálat teljesen megtörte.

A színháznál alkalmazott tűzoltókat, szolgákat és szabókat a nyugdíjintézetbe felvenni javasolja a bizottság, mert a színház városi intézmény.

Épen ellenkező intézkedést óhajt alkalmazni a bizottság a zenedei tanárok hasonló irányú kérelme dolgaiban. A zenede tanárai két ives beadványban, rengeteg statisztikai s méltányossági indokkal azt kérik, hogy a város által meghatározandó közelebbi időponttól kezdve hadd lehessenek tagjai a városi nyugdíjgyűlésnek.

A jog- és pénzügyi bizottság, mint Tóth Emil dr. referálta, már foglalkozott az ügyvel. E bizottság szerint a tanács és a zenedei választmány kiküldendő tagjaiból vegyes bizottság volna alakítandó, mely feleletet adna a következő kérdésekre:

1. Mibe kerülne a tanároknak a városi nyugdíjgyűlésbe való felvétele?

2. Milyen kötelezettségeket vállalna ezzel kapcsolatosan maga a zenede?

3. Mily összeget fizetnének be tagdíj címén városi nyugdíjpénztárunkba a tanárok?

4. Milyen befolyás biztosíthatná ennek fejében, s zenede ügyeinek intézésében, Debrecen városának?

5. Lehetséges-e egyáltalán, hogy a nyugdíjpénztár, mai ereje mellett, megbírná az új tagok belépése folytán előálló kiadási többletet?

A városi tanács egy halom anyagot szerzett be, amelyekből kiténik, hogy csaknem minden vidéki város felvette nyugdíjpénztára kötelekébe a zenetanárokat. Igaz, hogy a legtöbb vidéki zenede városi intézmény.

Boldizsár Kálmán ellene van a kérelem

teljesítésének. A ma érvényben levő nyugdíj-szabályzat szerint, mivel a zenedei tanárok nem városi alkalmazottak, a kérelem teljesítése kizárt dolog, nincs jogalapja.

Magoss György dr. szerint is a kérdés mai alakjában nem is tartozik a nyugdíjellenőrző bizottsághoz, hanem a törvényhatóság, de ettől eltekintve pártolja a teljesítendőnek tartja. Minél több tagja van a pénztárnak, annál kevesebb a teher. Aldozatot tehát aligha hozna a város. A kérdés részleteinek megoldására nézve munkát volna kidolgozandó.

Juhász Ignác azt mondja, hogy az érvényben levő szabályzat kötelez, tehát a kérelem ma nem teljesíthető. A bizottság annyit mondhat ki határozatul, egyebet semmit. Nem bánja, tegyék városivá a zenedet s ebben az esetben jogalapja lévén, föltétlenül teljesítendő lesz a tanárok kérelme. Kétféle kell tehát választani a kérdést, s ha a zenede városivá tétele befejezetté lett, újra fölvehető a nyugdíjazási tárgyalások fonala.

Freund Jenő igen éles disztinkcióval kimutatja, hogy ez a kérdés tulajdonképpen nem is tartozik a bizottság elé. Még nem érett meg annyira, hogy idetartozzék. A zenede tanárai nem lévén városi tisztviselők, nyugdíjigényük semmiféle része nem tartozhatik a városi nyugdíjellenőrző bizottság elé.

A bizottság nem állapítja meg a hatáskör hiányát, viszont kimondja, hogy a nyugdíj-szabályzat rendelkezései kötelezők s ezért a kérelem nem teljesíthető.

Javaslatát a közgyűléshez e szellemben terjeszti be.

Az ülés e határozat kimondásával déli 1 órakor véget ért.

Városháza és vármegye.

A jog- és pénzügyi bizottság, melynek a kedden kezdődő közgyűlésre még számos fontos tárgyat kell előkészíteni, legközelebbi s e havi utolsó ülését hétfőn délután 3 órakor tartja, Vecsey Imre elnöke mellett, a városháza kisebbik tanácstermében.

A gázgyár pénztára. A városi gázgyárban, Oláh Károly tanácsnok elnöke mellett tegnap pénztárvizsgálat volt. A bizottság a pénztárt s a számadásokat rendbenlevőknek találta.

Debrecen az erdészeti kongresszuson. Az országos erdészeti kongresszust holnap nyitják meg Pécsen. A nagygyűlésen Debrecen városát Király Gyula tanácsnok és Török erdőmester képviselik, kik tegnap utaztak el Pécsre.

A gazdasági bizottság ülése. A város gazdasági bizottsága, Vecsey Imre főjegyző elnöke mellett holnap délelőtt 10 órakor másodszeri összehívásra ülést tart, melyen a város 1906. évi zárószámadását vizsgálja felül.

A debreceni zenede vizsgái.

Szép eredmények.

— június 22.

(Saját tudósítónktól.) Nap-nap után folynak a debreceni zenede vizsgái s általános a vélemény, hogy az elmúlt év eredménye minden várakozásokat felülmúló.

A növendékek előhaladásán általánosan érezhető minden tárgyakon a helyes tanítási rendszer, ami dícsérete a zenede egész tanárnői és tanári karának.

Tegnap délután Steinacker Viola urhölgy mutatta be tanítványainak előmenetelét. A legnehezebb feladat jut az 5 számára, mikor az általános elemi képzsében fáradozik apró tanítványai közt. Tegnap a kis leánykák produkciói bizonyították, hogy a zongora tanszakon milyen lelkesen tanított egész éven keresztül.

Az első osztályosok ügyes játéka után

elképzeltük, mennyi türelem kellett ama makrancos gyerek ujjacskák megfékezéséhez, a zongora billentyűkhöz való teljes idomításához.

Csütörtökön meg épen szép és élvezetes hegedű vizsga volt a zenedében. A levizsgázott növendékek Fűredi József tanár kiváló iskolájából valók s mindegyiken meg látszik, hogy a hegedű paedagogia legalapabb elvei szerint lettek alkotva. Játékukat gyönyörű, elegáns vonókezelés és tartalmas stilszerű előadás jellemzi. A kicsinyek közt különösen felűnt a kis Szántó Magda, ugy szintén Magvari Imre és Berki Gyula. Gyönyörűen fejlődik Neubauer Jolán, Nádasdy József és Nágel Zoltán játéka. Feltűnő haladás a tett tanúságot Pénzes Gyula ki Hubay 5-ik Csu da jelenetet valóságos műveszi verével adta elő. Ő vitte el a pálmát. A nagyszorgalmu Vadon Géza szintén szépen játszott. Elismerés illeti a zongora kísérőket, Steinacker Viola tanárnőt s jeles tanítványait, Ku esár Gizellát, Jánosy Margitot és Uher Amadilt. Jól kísért Hegedűs Alice is, ki D. Werlin tanárnő növendéke. Érdeklődéssel várjuk a zongora vizsgákat, melyek holnap kezdődnek.

LEGJOBB INGEK SZABÁSÚ FEKETENÉL

Megvadult lovak áldozata.

Agyongázolt kocsis.

— június 21.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas szerencsétlenség történt a közeli Mártonfalván. A szerencsétlenség áldozata egy kocsislegény, kit lovai majdnem halálra gázoltak, úgy, hogy most halálos betegen ápolják.

A szerencsétlenség részletei a következők:

Balogh János mártonfalvai gazdasági cseléd gazdája megbizásából kétlovas szekert szállított a szomszédos tanyára.

Utközben az egyik ló szerszámjai elszakadoztak. Balog megállította a lovakat és a lovak elé állva a szerszámokat akarta megvizsgálni.

Ekkor történt a szerencsétlenség. Az egyik ló hirtelen megvadult és feltaszítván Balogot, őrült vágatásban rohant tova. A szerencsétlen ember a szekér alá került, melynek kerekei a súlyos teherrel mellen ment keresztül.

Balog János összetört mellkassal, eszméletlen állapotban terült el a földön nagy vértócsa közepében. A később arra járók találtak reá és nyújtottak neki segítséget. Azután kocsira tettek és lakására szállították, hol most élet-halál között fekszik betegen.

A szerencsétlenséget bejelentették a debreceni ügyészségnek.

Egészségtelen piac.

Hamisított élelmiszerek.

Huszonhat elkobzás.

— június 22.

(Saját tudósítónktól.) Talán az egész országban nincs még egy város, hol a piac annyira egészségtelen, az élelmiszerek annyira hamisítottak lennének mint Debrecenben. Itt a napi események krónikájában tartozik, hol itt, hol amott kiboz el a rendőrség hamisított, romlott, vagy egészségtelen élelmiszereket, melyeket lelkiismeretlenül a piacra visznek az elárusítók, ki-

téven a nagy közönséget ezerféle veszélynek.

Legutóbb a tejnemű anyagokat hamisítják egyre másra. Egyrészt azért mert a hamisítás a legkönnyebben megy, másrészt mert a manipulációkra csak ritka esetekben jön reá a hatóság.

A napokban a rendes hatósági élelmiszer vizsgálatot erélyesebb mederbe terelte egy igen kívánatos és dicsérendő körülmény.

Ugyanis a földmivelésügyi minisztériumból egy miniszteri biztos vidéki körutjában Debrecenbe érkezett és személyesen a rendőrhatalóság kiküldöttével több napon keresztül általános piac vizsgálatot tartott.

Nem kevesebb mint 26 esetben volt kénytelen a vizsgáló bizottság elkobzást eszközölni. Egészségtelen élelmiszerek, romlott vaj és tejneműek, vízzel és más egyéb anyagokkal hamisított tejárak nagy mennyiségben váltakoztak a piacon.

A debreceni állami vegyvizsgáló állomást már pár nap óta kizárólag ezen elkobzott áruknak vegyelemzése foglalkoztatta a vegyvizsgáló állomás külömben a 26 eset közül 23-nál fennforogni látta az élelmiszer hamisítást, vagy pedig az egészségre károsaknak ismerte fel az elkobzott cikkeket.

Ennek folytán a rendőrség leginkább tejnemű anyagok hamisításáért a következők ellen indította meg az eljárást. Salamon Jakab Hatvan-utca 48. sz., Gergely Ferencné, Pinczés Miklósné, Dobi Imréné, Simoni Istvánné, Győrfi Jánosné, Tóth Sándor, Bakk János Balmazújváros. Kovács Ferenc, Homok-utca, Asztalos Sándor, Cserepes-utca 14, Erdélyi Pálné Balmazújváros, Berecs Gábor Ondód, Kovács András Loránffy-utca 9. sz., Némethy József Nap-u. 14., Kerekes Sándorné Sámson, Szilágyi Ferenc Ondód, Mezei András Haláp, Molnár Károlyné Szepes, Simonyi Pál Mikepéres, Fehér Sándor, Némethy Gáborné Balmazújváros.

Legérdekesebb azonban az, hogy ebben a szomorú és sajnálatos listában újólag szerepel Weinstein Jakab tejkereskedő, kit pedig párhétrel ezelőtt hasonló üzelmekért igen súlyosan megbüntetett a rendőrbizottság.

A rendőrségen a további vizsgálatot Komlóssy Pál r. fogalmazó teljesíti a legnagyobb eréllyel.

Eppen ideje is, hogy a rendőrség gátat vessen az élelmiszer hamisítók, a gyomor e gyilkossai garázdálkodásának.

Aki az orvosságtól lesz beteg.

A széngáz áldozata.

— június 21.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap éjjel a mentők egy igen súlyos beteggel robogtak a Domb utcából a közpórházba. Bent a mentő kocsi homályos belsejében egy leány feküdt, ki igen különös és érthetetlen körülmények között igen súlyos betegségbe, úgy hogy állapota is igen válságos.

Az eset részletei a következők:

Kacsó Mária 18 éves leány, ki Deák Józsefnél Domb utca 18. sz. alatt volt alkalmazva, mint cseléd.

Tegnap este a késő éjjeli órákig vasalt zárt ajtók mellett. Az így kifejlődő széngáz-tól azonban hirtelen rosszul lett. Gazdái tanácsára miután igen heves szaggatásokat érzett, jód tinkturát használt.

Az orvosságnak azonban éppen az ellenkező hatása volt. Eszméletlen állapotban hullott a földre, hol nagy fájdalomtól gyötörve fetrengett.

Nyomban elhívták hozzá a mentőket, kik beszállították a súlyos beteg leányt a közpórházba.

Állapota igen súlyos, sőt válságos, mert még az orvosok is érthetetlennek tartják a betegség okát.

Valószínű azonban az, hogy széngáz-mérgezés esete forog fenn.

Az esetben a rendőrség is vizsgálatot indított, hogy nem-e vétkes mulasztás vagy könyelműség forog-e fenn.

Aki géppel szélhámoskodik.

Egyszer vette, kétszer eladta.

— Törvényszéki főtárgyalás. —

— június 22.

(Saját tudósítónktól.) Hogy a pénzvagy mily ravasz és körmönfont csalásokra készítenet egyes embereket, arra tanubizonyosság volt a mai törvényszéki főtárgyalás. mikor egy igen eredeti és nem mindennapi részletekkel bíró családi ügyben ítélték a törvényszék büntetőtanácsa dr. Oláh Miklós elnökelete alatt.

Miklósi Márton hajduböszörményi születésű, jelenleg budapesti lakos 1906. év május 26-án Kalmár és Engel budapesti cégtől egy benzínmotort és egy dinamógépet vett 3400 korona értékben — hitelre. A céggel kötött megállapodásaik értelmében a gépet bár használatba veheti Miklósi, de ezek mindaddig, míg a megállapított részleteket le nem fizeti — a cég tulajdonát képezik.

Miklósi átvette a gépeket 200 koronát fizetett rájuk, de aztán a további részletek fizetéseknek teljesen magvaszakadt. Miklósi nem tudott fizetni. Pénze nem lévén, gondolt merészet és nagyot. A gépeket 1906. május 4-én eladta Janatka Alajos debreceni lakosnak 800 koronáért.

Janatka nem vitte el nyomban a gépeket, így azok még pár napig Miklósinál maradtak volna. Miklósi azonban rutul kihasználta a kínálkozó alkalmat és a gépeket újból eladta Paksi Imre hajduböszörményi lakosnak 500 koronáért.

A kétszer eladott gépek árát a furfangos család szépen zsebre vagta és azzal odobb állt. A csalásra azonban csakhamar rájöttek a három oldalról is károsultak és feljelentést tettek, amelynek nyomán került ma Miklósi Márton a törvényszék elé, mely jogerősen egy hónapi fogházra ítélte.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Félholtra vert munkás.

Véres verekedés a Vágóhid mellett.

Hajsza a tettesek után.

— június 22.

(Saját tudósítónktól.) Véres verekedés játszódott le tegnap a késő esteli órákban a Vágóhid mellett elterülő Bihari telepen. A verekedésnek az áldozata egy szerencsétlen munkás ember, kit feldühödött társai ásókkal, kapákkal majdnem agyonverték.

A részletekről tudósítunk a következőket jelent.

Tóth Mihály, Takács János, Somogyi Gyula, Tóth István helybeli paraszt legények a Bihari telepen lévő „Kossuth” vendéglőben mulattak.

Később arra felé vetődött Benke János napszámos, ki csakhamar élénk vitába keveredett a mulatozókkal.

A heves szóváltásnak verekedés lett a vége. A négy paraszt legény Benke Jánosra rohant és valósággal agyba-főbe verték a kezük ügyébe kerülő ásókkal és kapákkal.

Kegyetlen tettük után Benke Jánost eszméletlen állapotban, vérbe fagyva az ut porában hagyták s azzal elmenekültek. Később rendőrök jöttek arra, kik első segélyben részesítvén a súlyosan sérült napszámost, a menekülők után vetették magukat. Hosszas és izgalmas hajszát követően sikerült is elfogni a tetteseket az országúton és előállították a központon, hol Pávay ügyeletes rendőrbiztos kihallgatta a tetteseket, akik ellen az eljárást megindították.

Benke Jánost súlyos sebeivel a kórházban ápolják.

A Debreczeni Független Újság

reflektál a Debreczeni csütörtöki számában megjelent vezérekre, amelyben nevezett újság egyik legutóbbi támadásával szemben elfogulatlan, tárgyilagos világitásba helyezték a debreceni négy négyzet működését, agitációját, anélkül, hogy a D. F. U.-ot nevén megnevezték volna, vagy „leckeztető hang”-on léptünk volna fel vele szemben; lévén mielőttünk közömbös, hogy melyeknek mi a címe, melyek az ő privát ügyei, ki a szerkesztője, kiadója, hogy él meg a debreceni piacon stb.? Ellenben nem lehet előttünk, a közérdek szolgálatában állóknak közömbös, hogy mit ír egyes társadalmi, politikai kérdésekben. A személyeskedésnek legkisebb hangja nélkül, konciliáns módonban boncolgattuk ugyanazt a témát, amelyet a D. F. U. is tárgyalt. Nekünk ellenkező felfogásunk volt a debreceni négyzetek működéséről, mint a lapunknak, s ezen álláspontunk kifejtéséhez a szólásszabadság jogánál fogva jussunk volt. Most azután, ami reflexzióknak válaszol a D. F. U., s mint ezt már több polemijában sajnosan tapasztaltuk, nem megvédendők álláspontja mellett érvel, bizonyít, hanem személyeskedik. Ez alkalommal lapunkat izetlen kitételekkel, rabuliztikusan és hamisan aposztrófálja. Hát ezen a téren, a D. F. U. szerint „örög” Debreczen a D. F. U.-ot (amely elismerjük, hogy hozzánk képest és nekünk nagyon fiatal) nem fogja követni soha. Vádjaira nem válaszolunk, még arra az állítására sem, hogy mi nem olvastuk a D. F. U. ama cikkét, amelyhez reflexziókat fűztünk s hogy ha átolvastuk is, mást olvastunk ki belőle. Erre is felesleges válaszolnunk, miután aki helyettünk válaszol, Koncz Ákos városi főlevéltáros, több fővárosi lap neves tárcaírója, négyzeti titkár úr mai lapunk vezető helyén olvasható vezérekében. Ime ő is ugyanazt olvasta ki a D. F. U. első cikkéből, amit mi és még igen sokan, akik arra cikkre bennünket figyelmessé tettek. Ez a hozzánk beküldött, nem felkérésünkre, sőt nem is a D. F. U. tegnapi izetlenkedésének ötletről megírt cikk minden sorában a mi igazunk mellett szól s legkésebb indokolása annak, hogy mi nem „okvetetlenkedés”-ből irtunk e tárgyról s nem töltek fel magunkat most a négyzetek hivatalos védelmezőjéül, annyival inkább nem, mert mi már régen minden nemes és emberbaráti célokat szolgáló egyesület hivatalos szószólóul tekintettük magunkat, ama jognál fogva, amelyet számunkra a nemes, szép eszméknek

használni óhajtó, becsületes hírlapírói munka biztosít. A személyeskedés terére nem fogjuk követni a D. F. U.-ot és pedig legyen meggyőződve lapjárunk, hogy nem erkölcsi, vagy személyes bátorság, vagy még inkább igazságérzetünk hiánya, hanem a mi hírlapírói elveinknek és olvasó közönségünknek tartozó némi-nemű jóízlésünk miatt. Viola tout.

— **Áthelyezés.** A honvédelmi miniszter Parsche Gyula I. osztályú századost a nagyszabeni 13-ik honvédegyalozezredtől a debreceni 3-ik honvédegyalozezredhez helyezte át.

— **Thaly Máramarossziget diszpolgára.** Tegnap két küldöttség is tisztelt Thaly Kálmánnal a képviselőházban. Lázár György dr. vezetésével előbb a szegedi, majd báró Perényi Zsigmond vezetésével a máramarosszigetiek küldöttsége nyújtotta át Thalynek a diszpolgárságáról szóló oklevelet. Az utóbbi küldöttségnek Gavallér Lajos t. főügyész volt a szónokája.

— **Elek-nap.** Tegnap volt az Elekek napja. A városházán dr. Tóby Elek tanácsjegyzőt, a ref. főgimnáziumban Nagy Elek tanárt számosan üdvözölték névnapjuk alkalmából.

— **Gazdák és aratómunkások figyelmébe.** Király Gyula gazdasági tanácsnok megleghango felhívásában figyelmezteti a gazdákat s a gazdasági munkásokat a közelgő aratásra s közhírré adja, hogy a felmerült vitás ügyekben ő itélkezik, Simon Miklós rendőrkapitány szerződésügyi ügyeket intéz, dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány pedig ellenőrzi. Mindhárom készséggel adnak meg mindennemű felvilágosítást aratási és munkaszervezési ügyekben.

— **Tornavizsga.** A róm. kath. főgimnáziumban tegnap volt a tornavizsga, melyen nagy és diszes közönség jelent meg. A felvonulás után a növendékek a Himnusz énekeltek el, mely után megkezdődtek a különböző szabadgyakorlatok és a szertornázás. A közönség számtalanszor adott tetszésének kifejezést a szép sikerű tornavizsga tartama alatt.

— **Meghívó.** A Debreceni Jótékony Négyzet 1907 június 23-ikán, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza kis tanács-termében évi rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés az elmúlt egyévi évről. 2. Pénztáros jelentése a pénztár állapotáról és a mérleg bemutatása. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. Ezen közgyűlésre az egyület összes tagjait azon megjegyzéssel van szerencsém meghívni, hogy ezen másodsor összehívott közgyűlés az előző közgyűlésre kitűzött tárgyak felett a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül fog végérvényesen határozni. Debrecen, 1907 június hó 18-ikán. Veressné Szathmári Teréz négyzeti elnök.

— **A sáska újabb terjeszkedése.** Jablonovszky József rovartani állomás igazgató tegnap táviratban jelentette a polgármesternek, hogy Elepen, a Kertész-tanyák alatti birkafelelőn óriási sáskafojtóra bukkant, az irtásra igénybevetett munkaerő tehát a jövő héten sem szállítható le. Most 54, a jövő héttől kezdve 114 gép áll munkába. Jablonovszky reméli, hogy öt-hat nap alatt ez újabb előzönlést is leveri. Kéri végül az igazgató, hogy a fuvarok visszarendelését hatálytalanítsák s jelenti egyideűleg, hogy a földmívelésügyi minisztertől táviratilag kért újabb irtási költséget.

— **Eljegyzés.** Herskovits Berta kasszonyt Hajdusámsomból eljegyezte Schwartz Ignác Erdmihályfalváról.

— **Művészi kép.** Forrai Ernő nagybirtokos atyjáról készült diszmagyaros életnagyságu kép, amely művészi hatásában vetekedik bármely festménnyel és nagy méreteinél fogva is érdekessé látnivaló a fényképészet terén, Varga József butorkereskedő kirakatában van kiállítva a kép, a legújabb és a fényképészet terén legnehezebb eljárás szerint készült gummi nyomat, amely, dacára hogy egy régi kis kép után készült, a készítési mód árnyalatainál fogva feltűnően élethű. A kép Letzer József műterméből került ki.

— **Wladimir mester leckeórái.** Wladimir birkozótanár ma délután kezdi meg a rendőrlégénység dzsin-dzsiura való kioktatását, mely hat hétig fog tartani. Az első leckeórára a péterfiai tornacsarnokban tartják meg, 4 órai kezdettel. E debünél jelen lesznek a tanács tagjai is. A tanórák mindennap 4 órától 6-ig tartanak. Összesen száz rendőr tanulja meg a bilincselést.

— **Megkéselt mészáros.** Kratz Sándor Erzsébet-utca 29. szám alatti mészárosot tegnap délben ijedten hívta haza Miklós nevű kis fia, hogy feleségét valami Klein Ignác nevű ember megakarja ölni. Kratz nyomban hazesietett, hol minden a legteljesebb felordulásban volt. Többen támadtak ekkor a belépőre. Klein Ignác pedig egy késsel keresztül szurta Kratz Sándor karját, ki feljelenést tett a rendőrségen a házi béke illetlen megzavarásáért.

— **Lökötés a Hortobágyon.** A Hortobágyon az utóbbi időben gyakran fordulnak elő lökötések. Tegnap is Erdei János és Bandi Sándor egy-egy pejt lovát kötötték el vakmerő lökötők, kiket a mezőrendőrség és csendőrség keres.

— **A sáska Püspökladányban.** Püspökladányból riasztó hír érkezett tegnap a megyeházára. Azt jelenti a községi hatóság, hogy Ladány egész déli határát ellepték a sáskák. Az alispán intézkedett a kellő munkaerő kirendeléséről. Az irtásra a megye eddig 80,500 koronát adott ki, tegnap pedig újabb 40,000 koronát kért a kormánytól. Körülbelül 120,000 koronát már a város is elköltött az irtásra. E kiadások tetemes része természetesen az állampénztárt terheli.

— **Már csak rövid ideig tart a Darvas Ede-féle helyiségben Piac-utca csödből fenmaradt áruk eladása.** Kapható még nagy választékban utazó lüster köpenyek, selyem alsó szoknyák, mosó csipke blouzok, angol zeffir blouzok, gyermekruhák. — Az áruk most már becsáron alól lesznek eladva. A berendezésből még eladó három nagy tükör, gáz lüsterrek, zöld posztó függönyök, kirakatlámpák, cégtáblák.

— **Orfeum a Dréherben** Roland Róbert a Debreczenben ismert jónévi artista ujonnan szervezett kabaré társulatával a napokban kezdi meg előadásait a Dréher sör csarnok kerthelyiségében. E célból szinpadot állítanak fel s az egész kertet újjá alakítják.

— **A Sarkady orfeuma** egy igen érdekes műsor számmal gazdagodott. Frankl a világhírű fejből számoló tegnap este ugyanis megkezdte előadásait s bámulatos számolási képességével valósággal elragadta a nagyszámú közönséget.

— **Magyar név.** A belügyminiszter Puhdeczák József debreceni csendőrnök megengedte, hogy nevét Polgár-ra magyarosítsa.

— **Az esteli hűvös időben** a legalkalmasabb viselet az uraknak a Nyakkendő király által forgalomba hozott kámzsás kör gallérok, melyeknek darabja 15 korona.

— **Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.**

x Tánciskola megnyitása. Az iparos osztály részére táncfolyam e héten kezdődik (Csapó-utca 17. „Korona” táncsterem.) Tisztelettel Schaf János táncitanító.

Uti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb leívtelben Mentze áruházában, Kosuth-utca 4. szám.

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETENÉL.**

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

) Sztrájkoló vasuti munkások. Désről jelentik: A szamosvölgyi vasut munkásai, összesen 82-en, e hó 15-én sztrájkba léptek. A sztrájk a központi szervezetek ingerenciájára történt. A munkások még 1906 december havában kértek béremelést az Országos Munkás Szövetség útján, ezt a kérést azonban az igazgatóság válasz nélkül hagyta. Három héttel ezelőtt azonban a szamosvölgyi vasut munkásai újból kérelmeztek s mivel az nem nyert kedvező elintéztét, két héttel ezelőtt, most már fokozott mértékű követelést, 20 százalékos követelést állítottak fel. Ezt teljesíteni az igazgatóság vonakodott, június 11-én 22 nőtlen munkás, június 15-én pedig a többi hatvan munkás sztrájkba lépett. A sztrájkolók a sztrájk-tanyán a legnagyobb nyugalommal várták a fejleményeket. Az igazgatóság jelentést tett a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek, ahonnan 18-án megérkezett Rácskay Gyula főfelügyelő, ki az egyezkedéseket megindította. Az egyezkedés vasárnap délelőtt létrejött, amely engedményeket tartalmaz ugyan, de több pontban a máv. adandó engedményeihez köti a további béremeléseket. A meg egyezés 18 pontban jött létre.

) Az elárult kormánytítok. Mikor Lengyel Zoltán orsz. képviselő nemrég előállt a leleplezéseivel, a nyilvánosság elé kerültek olyan akták is, melyek a kormány rendelkezési alapjának diszkrét kiadásait árulták el. Csakhamar kitűnt, hogy a titkos akták Hajdu Gyula, az állami számvevőszéknek azóta elbocsátott hivatalnoká vitte el a nevezett képviselőhöz. Amint ismeretes, Hajdut letartóztatták s nemesak ellene indítottak bünvádi eljárást hivatalos titok megsértése címén, de mint fölbujtót pörbe fogták Lengyel Zoltánt is. Minthogy azonban kiderült, hogy Lengyel Lengyel egyáltalán nem szállította fel Hajdut az akták elhozására s ez — amint mondotta — tisztán „hazafias felbuzdulásból” bocsátotta rendelkezésére a kordésos iratokat, az utóbbi vád el esett. Azóta csupán Hajdu ellen folyt a vizsgálat, melyet dr. Kiss István vizsgálóbíró ma befejezett s ezért ugyancsak ma áttette a pör iratait indítványtétel végett a királyi ügyészséghez.

) A margitszigeti szanatórium. Annak idején nagy feltűnést keltett az a bünvádi feljelentés, amelyet dr. László Mihály országgyűlési képviselő adott be Szabó Károly, a Margitszigeten levő szanatórium tulajdonosa ellen. László családja címén tett panaszt s ezt a vádját azzal okolta meg, hogy Szabó az ő leányának házasságot ígérve, ennek révén körülbelül 300,000 koronát esalt ki tőle a szanatóriuma berendezéséhez. Megígérte akkor, hogy ennek az összegnek ellenében társul is fogadja. Szabó

tudvalevőleg letartóztatta volt a rendőrség, azonban a bíróság szabadlábra helyezte s erre a telek egyezségi úton rendezték a dolgot. Szabó fizetett 200,000 kor-t s erre László visszavonta panaszát, a bíróság a további eljárást megszüntette. Most azonban az áldatlan ügyből egy más pör is támadt. A margitszigeti szanatóriumra ugyanis a bűnpör megindulásakor zárlatot rendeltek el s ebből dr. Serényi Rezsőnek, a kinevezett zárgondnoknak, 9000 koronát meghaladó követelése támadt. Ennyit számított fel. de dr. László Mihály nem volt hajlandó azt kifizetni miért is dr. Serényi most az említett összeg iránt keresetet indított ellene.

Távirat és telefon.

Szupiló nem lehet képviselő.

Budapest, június 21. Egyik fővárosi esti lap mai számában szenzációs hírt közöl. E hír szerint a horvátok véresszájú képviselője, Szupiló Ferenc a törvények értelmében nem lehet képviselő. Oka ennek az, hogy Szupiló csak 4 éve magyar honpolgár, már pedig ahhoz, hogy valaki akár a magyar, akár a horvát országgyűlési tag lehessen, legalább is 10 éve kell, hogy magyar honos legyen. Ez a felfedezés azonban aligha fog ártani Szupilónak, mert az igazoló-bizottság annak idején rendben találta mandátumát.

A délfranciaországi forradalom.

Perpignan, június 21. Ma este egy nagyobb tüntető csoport felgyújtotta a rendőrprefektúra épületét. A gyújtogatók egyszerre gyújtották fel az épületnek mind a négy sarkát. A tüzet sikerült eloltani, bár a gyújtogatók azt mindenáron megakarták akadályozni.

Páris, június 21. A helyzet délen tegnap reggel óta tetemesen rosszabodott. A lázadás Narbonneban és Montpellierben intenzívebb jelleget öltött és Perpignanban is hajlandóság mutatkozik az insurrekcióhoz való ksatlakozásra. Narbonneban tegnap újabb áldozatai voltak a zavargásnak. Amikor a a néptömeg Guillaume párisi rendőrfőnököt bántalmazta, egyes katonák nem állhattak ellent annak, hogy a tömegre ne lőjjenek. Eközben három embert megöltek. Maga Guillaume súlyosan megsebesült, vagy talán meg is halt. Ezek a részletek mutatják, hogy a nép dühe Narbonneban milyen fokra hágott, de egyben az is kitűnik belőlük, hogy a tömeget agitátorok izgatják és bujtogatják.

A hágai békekonferencia.

Hága, június 21. Hivatalos értesítés szerint július 30-án teszik le a békepalota alapkövét a békekonferenciára egybegyűlt összes kiküldöttek jelenlétében.

A fumei községi választások.

Fiume, június 21. A fumei községi választásokra vonntkozóla, mint a lapok is jelentették, a királyi ügyész visszadta a választási aktákat a városi hatóságoknak. Ezzel kapcsolatban a közzétett kommentárok tendenciózusan közlik e tényállást. Az ügyész véleménye alapján ugyanis a bünvádi eljárásra csakugyan nem talál lényegesebb okot, de azt egy szóval sem állította, hogy a feljelentés alaptalan

volt. Sőt az ügyész kijelenti és konstatálta is, hogy a községi választások dolgában a hatóság révén 11 névvel történt visszaélés. Átiratban utasítja is Fiume községi hatóságát, hogy kebelében fegyelmi eljárást indítson azon hivatalnokai ellen, a kik a visszaélésben bűnösök. A fegyelmi eljárást a fumei község érdeklődéssel várja.

A zirci választás.

Budapest, június 21. A függetlenségi párt tegnapi értekezletén szóba kerültek a zirci választás alkalmával történt visszaélések is. Ez ügyben a vizsgálat megindult. A vizsgálat elején Papp Zoltán képviselő becsületszavára kijelentette, hogy ő a korteskedésért sem Ivánkától, sem mástól pénzt nem kapott.

Az oroszországi események.

Pétervár, A kiseneyi, vilnai és odesszai katonai kerületből számos katona letartóztatását jelentik. Az illető katonákról kitűnt, hogy mint a katonai forradalmi szervezet tagjai összeköttetésben állottak a szociáldemokrata képviselőkkel, akik miatt a dumát feloszlatták. A kormány rendkívüli intézkedésekhez folyamodott, hogy a csapatok közt a forradalmi propagandát megszüntesse.

Törvénytörvények.

§ A tábla új tanácsjegyzője. Az igazságügyminiszter, a törvénytörvényi bírónak kinevezett Kondor Zsigmond utódjául, Knoll Béla zilahi járásbírói albirót rendelt be a debreceni táblához tanácsjegyzőül.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Árverési hirdetmény.

A debreceni ev. ref. egyház gazdasági bizottságának folyó évi 385—86. és 87. sz. végzése folytán közhírré tétetik, hogy kezelése alatt és tulajdonát képező ház utáni földek, u. m.:

1. Böhm-féle lucernás a Tégláskertben 1236 négyszögöl föld.
2. Székely Dienes telek utáni 11 hold 604 négyszögöl ondódi föld.
3. A Zakar-féle ház utáni 9 hold 750 négyszögöl ondódi föld.
4. A Mester-utcai leányiskola 5 hold 1300 négyszögöl ondódi földje.

Az 1907. év június 26-án délután 3 órakor az egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen bérbe, illetve haszonbérbe kiadni fognak, az árverési feltételek az egyház irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Végre ez árverezni szándékozók a kiáltási ár 10 százalékát az árverelő bizottság elnökének kezéhez letenni tartoznak.

Debrecen 1907. június 22.

Otrokocsi Véghe János,
a debreceni ref. egyház gazdasági gondnoka.

500 izzó fény, 1000 kényelmes ülőhely, 10 izzólámpa
A világ legnagyobb és legjobb mozgóképfénykép vállalat.

Narten-féle bioskop

THE ROYAL BIO.

Debreczenben a szénavasártéren felépített óriási pavilonban. Szenzációs előadásokat tart minden másnap műsorváltozással. Kezdődik: Vasárnap- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Hétköznap 7 és 9 órakor.

Aparatusom Szt.-Luisban a Grand-Prixxel lett kitüntetve, mert a képeket árnyalat és rezgés nélkül mutatja s így Európa legnagyobb városainak elismerését nyerte el, sőt utóbb ezen körülmény folytán 8 hónapig működhettem Budapesten.

M Ű S O R:

Június 22—23.

Hajóórs Port-Artunál.
A szomszéd lámpája.
Tűzkaszád (színezett).
Ragadós ásitás.
Váratlan ebéd.
Háromszoros találka.
Rabló támadás a keleti express vonat ellen.

Az ördög fia (színezett).

Jógyermek szívek.

Verseny uszás.

Ingerlő művésznő.

Hű barátok.

August bosszúja.

Egy szegény leány sorsa.

Pillangó törvényszék (színezett).

Tell Vilmos.

Fizetéképtelen festő.

A kimosott katona.

Az enyves paróka.

Szerecsen küldöttség párisban.

Az esteli előadásokon egy elsőrangú zenekar fog játszani. Előadásainkat mindenféle kedvezőtlen időszakban is megtartjuk.

Helyárok:

Páholyülés 5 személyre 6 kor. — Számozott I-ső hely 1 kor., II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér. — A 3, 5 és 7 órai előadások alatt katonák őrmestertől lefelé és iskolás gyermekek félhelyárat fizetnek.

A számozott helyekre jegyek kaphatók egész nap a kinematográfnál. — Műsorváltoztatás fenntartva.

Kiváló tisztelettel

Narten György

magánmérnök, tulajdonos.

506

VÁSZON ÁRU

fehérműek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszúr kávésterítékek, damaszt- és frottír törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkendők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérmű, angol ruha-vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosó szekely férfiruha szövet
Óriási szőnyegraktár.

536

László Zsigmond

állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujjonnan behuzatjuk

Csőd alatti kiárulás.

Vb. Pásztor Gyula és Társa cég csődtömegéhez leltározott vasárunk a még pár napig tartó kiárulás alatt jóval a becsáron alól nagyban és kicsinyben is eladatnak. A szezon multa cikkek beszerzési áron alul is elárusítottak.

A tömeggondnok.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlato szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzsébe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszerházában Debreczenben.

SZOBRÁNCZ

gyógyfürdő Ungmegyében.

Glaubersós, hideg, kénes, sós víz.

Gyomor- és májbetegek magyar Karlsbadja.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május hó 15-től június hó 15-ig. Utóidény: augusztus 16-tól szeptember 15-ig. 30 százalékos ár- engedménnyel a lakásoknál.

Ezen a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógyimód biztos segínyt nyújt gyomor- és bél- bajoknál s alhasi pangásoknál, makacs székreke- déseknél enyhén, oldólag hat, májbajoknál, epe- homok és epekövekre oldólag hat. Vértóulások- nál, szédülések, gutaitési rohamoknál vértelvonólag felszívólag hat, csuzos és köszvényes bántalmak- nál e kör okozta erjedési termékekre, elrakódá- sokra az ízületekben azok oldására és kiküszöböl- lésére hat. Kövérség, szívelhásodás ellen, cukor- betegségeknek, vesebajosoknak úgy a cukor- mint a fehérjekivárást gyorsan és kedvezően befolyá- solja.

Mint fürdő különféle izzadmányokat, daganatokat, ízületi és csontbántalmakat, csontszut kedvezően oszlatja. Görvélykóros daganatok, fekélyek ellen, méh és méh közötti izzadmányok, hashártyaizad- mányok felszívódását elősegíti, a legkülönbözőbb makacs idült bőrbetegségek ellen bámulatos gyors- san hat.

Vasuti állomás: az Alföldről és Pest felől jövők- nek Ungvár, a felvidék és illetve Kassa felől jövőknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes bér- kocsikon 1 és fél óra alatt elérhető. Vadászterület magas vadakra.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda negyven üveggel tizenégy korona, kis láda 20 üveggel 8 kor. A víz a vasuton szállítási kedvezményben részesül.

Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő igazgatóságának Szobráncz gyógy- fürdő” címzendők. Posta és távirat állomás hely- ben. A fürdő igazgató-orvosa: Dr. Russay Gábor Lajos.

A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Gyergyánliget

(MÁRAMAROS MEGYE)

a legszebb, a legegészségesebb klimatikus erdei gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógy- intézet.

Csodálatos, szép magas fekvés, por és szélmentes ózomodus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emész- tethető, tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógy- intézet. Legradikálisabb gyógsiker: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. — Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás.

Igen mérsékelt árak. — Idény: május—október.

Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasutállomás és kocsit.

213

A fürdőigazgatóság.

ELŐPATAK GYÓGY- FÜRDŐ.

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor- vese-, hólyag és a méhgyulladás bántalmainál, máj- és lép- bájoknál, köszvény és oszánál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő beteg- ségeknél.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt fel- található kiegészítő gyógyszerközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézeti kezelés, massage, svédorna, diétikus étrend) rendkívül kedvező ered- ményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szept. 15-ig.

Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidény- ben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fize- tendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus égvé- nyes vasesz vízek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz hánál is használható és ídító, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a leg- több városban és nagyobb kereskedésben. — o Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság. o

Akinek ismeretség híján

házasútra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, gazdasszonyra,

szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

Aki eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki bérbeadni kíván

birtokot, házat, telket,

kocsit, lovat, stb.

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevételek céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosab- ban ér célját, ha a

„DEBRECZEN“

apró hirdetési rovatát használja.

Gyümölcszállító Kosarak

Nádudvari háziiparosok által készi- tett 5000 drb 5 kilós gyümölcs-zál- lító kosár a nádudvari vasuti álló- máson

darabonként 24 fillérrel átvehető

esetleg kisebb megrendelést is el- fogad

557 Papp Sándor főjegyző.

Bankegyesület Részvénytársaság DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság czég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénzügyintézet működését Debreczenben, Piac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségekben megkezdte.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazataival.

Leszámlát váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztéses- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árukra.

Vesz és elad értékpapírokat, érepenzeket stb.

Átvész tőzsdél megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld- birtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.

Bley er Mór nagybérlő és birtokos Debreczen.

Ernst Vilmos igazgató.

Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen.

Hajnal Samu nagybérlő Debreczen.

Mandel Samu birtokos Kaba.

Rosinger Lajos birt. és nagybérlő Debreczen.

Stern Péter nagybérlő Ujfehértó.

Dr. Lukáts Emil ügyész.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldöttik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Szegény családok munkabíró ember, bár- milyen alkalmazást keres. Czim a kiadóhi- vatalban. 514.

Villamos világítás,

vilámlámpák, villamos házi csengők, házi- és magán telefonok, berendezé- sek és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón minden- féle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 128

FÖLDVÁRI L.,

„Debreczeni Első Elektrotechnikai vál- lalat.” Kossuth-utca 1.

Tanulók felvétetek.

Batthyányi-ut 9. számú házhoz gyer- mektelen házaspár házmesternek kerestetik. Értekezhetni lehet Arany János-ut 4. szám az emeleten. 540

Sétakertben különálló épületben butoro- zott szoba kiadó. Czim a kiadóban. 556.

Egy ügyes leány fizetéssel alkalmazást nyer Beck Izidor könyvnyomdájában Hat- van-u. 18.

Köszvény!

ellen ezernél több ki- váló orvos és tanár ajánlja és rendeli betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész Debreczen.

Esuz!